अथ महाषोढान्यासः[1]

प्रपञ्चो भुवनं मूर्तिर्मन्त्रदैवतमातरः।
महाषोढाह्वयो न्यासः सर्वन्यासोत्तमोत्तमः।।

अस्य श्रीमहाषोढान्यासस्य ब्रह्मा ऋषिः, जगतीच्छन्दः श्री अर्धनारीश्वरो देवता, श्रीविद्याङ्गत्वेन न्यासे विनियोगः (इति ऋष्यादिकं स्मृत्वा मूर्धादिषु विन्यस्याऽङ्गन्यासं[2] कुर्यात्)।

ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्सौः स्हौः (६) इति षडक्षरमन्त्रपूर्वकं सर्वं न्यसेत्। यथा–

६ हों ईशानाय नमः	(अङ्गुष्ठयोः),
६ हें तत्पुरुषाय नमः	(तर्जन्योः),
६ हुं अघोराय नमः	(मध्यमयोः),
६ हिं वामदेवाय नमः	(अनामिकयोः),
६ हं सद्योजाताय नमः	(कनिष्ठिकयोः),
६ हों ईशानाय नमः	(मूर्ध्नि),
६ हें तत्पुरुषाय नमः	(मुखे),
६ हुं अघोराय नमः	(हृदये),
६ हिं वामदेवाय नमः	(गुह्ये),
६ हं सद्योजाताय नमः	(पादयोः),
६ हों ईशानायोर्ध्ववक्त्राय नमः	(मूर्ध्नि अङ्गुष्ठेन),
६ हें तत्पुरुषाय पूर्ववक्त्राय नमः	(मुखे, तर्जन्या),
६ हुं अघोराय दक्षिणवक्त्राय नमः	(दक्षकर्णे, मध्यमया),
६ हिं वामदेवायोत्तरवक्त्राय नमः	(वामकर्णे, अनामिकया),
६ हं सद्योजाताय पश्चिमवक्त्राय नमः	(चोरकूपे, कण्ठाधः, कनिष्ठया),

(अयं पञ्चवक्त्रन्यासः क्रमेणाङ्गुष्ठादिपञ्चाङ्गुलीभिरेकैकाङ्गुलिनैकेक–वक्त्रे न्यस्तव्यः। एवं न्यासं विधाय ततो **"ह्सां ह्सीं ह्सूं ह्सैं ह्सौं ह्सः"** इत्यादिभिः करषडङ्गन्यासं कृत्वा वक्ष्यमाणरूपं देवं हृदये ध्यात्वा न्यसेत्)। ओघप्रकारान्तरेण ध्यानम्–

---

1. केवलं पूर्णाभिषिक्तानां श्रीमहाषोडश्युपासकानां कृते।

2. अङ्गन्यासन्तु — अङ्गुलीदेहवक्त्रात्मकः।